EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 9.8.2024.
COM(2024) 999 final/2 -
DOWNGRADED ON 18.9.2024

2024/0207 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o utvrđivanju preporuka za korektivne mjere usmjerene na uklanjanje ozbiljnih nedostataka utvrđenih u schengenskoj evaluaciji iz 2024. o primjeni određenih odredaba schengenske pravne stečevine koje se odnose na temeljna prava u kontekstu upravljanja granicama i vraćanja u Mađarskoj

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

U skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (b) Uredbe Vijeća (EU) 2022/922[1] o uspostavi i funkcioniranju mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine, višegodišnjeg programa evaluacije za razdoblje 2020. – 2024.[2] i godišnjeg programa evaluacije za 2024.[3], tim stručnjaka iz Komisije i država članica proveo je periodičnu schengensku evaluaciju Mađarske uz potporu promatrača iz agencija i tijela EU-a[4]. Tom je evaluacijom provjeravana provedba schengenske pravne stečevine u Mađarskoj u području upravljanja granicama, vraćanja, viza, policijske suradnje, opsežnih informacijskih sustava (Schengenski informacijski sustav) i zaštite podataka. U evaluaciji je pozornost posvećena i provjeri poštovanja temeljnih prava u primjeni schengenske pravne stečevine u Mađarskoj.

Na kraju evaluacije Mađarska je obaviještena da su u skladu s člankom 2. stavkom 10. Uredbe Vijeća (EU) 2022/922 utvrđeni ozbiljni nedostaci u primjeni određenih odredaba schengenske pravne stečevine, konkretno nemogućnost pristupa postupcima azila u Mađarskoj te nepoštovanje načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja i zaštitnih mjera iz Direktive 2008/115, što je dovelo do prakse kolektivnog protjerivanja. U skladu s člankom 22. stavcima 2. i 3. Uredbe Vijeća (EU) 2022/922 Komisija je 9. kolovoza 2024. prihvatila izvješće o evaluaciji[5], u kojem se navode nalazi i procjene u vezi s ozbiljnim nedostacima utvrđenima u evaluaciji. Kako je predviđeno u Vodiču za evaluaciju schengenske pravne stečevine za provedbu Uredbe 2022/922[6], ovo izvješće o evaluaciji sadržava samo one nalaze na temelju kojih su utvrđeni ozbiljni nedostaci. Ishod potpune evaluacije Mađarske, uz iznimku utvrđenih ozbiljnih nedostataka, bit će predstavljen u sveobuhvatnom izvješću o evaluaciji u skladu s člankom 20. Uredbe 2022/922.

Ovaj Prijedlog sadržava preporuke za korektivne mjere usmjerene na uklanjanje ozbiljnih nedostataka utvrđenih u izvješću koje je Komisija prihvatila 9. kolovoza 2024.

• Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području

Ove preporuke služe ispravnoj i djelotvornoj provedbi postojećih odredbi u predmetnom području politike.

• Dosljednost u odnosu na druge politike Unije

Preporuke nisu povezane s ostalim ključnim politikama Unije.

---

1 Uredba Vijeća (EU) 2022/922 od 9. lipnja 2022. o uspostavi i funkcioniranju mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1053/2013; SL L 160, 15.6.2022.

2 C(2019) 3692.

3 C(2023) 5300.

4 Frontex, Agencija EU-a za temeljna prava, eu-LISA, Europol i Europski nadzornik za zaštitu podataka.

5 C(2024) 9000.

6 C(2023) 6790 final, str. 42.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Članak 22. stavak 4. Uredbe Vijeća (EU) 2022/922 od 9. lipnja 2022. o uspostavi i funkcioniranju mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1053/2013.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Člankom 22. stavkom 4. Uredbe Vijeća (EU) br. 2022/922 od Komisije se izričito traži da Vijeću podnese prijedlog za donošenje preporuka za korektivnu mjeru čiji je cilj uklanjanje svih ozbiljnih nedostataka utvrđenih tijekom evaluacije. Kako bi se ojačalo uzajamno povjerenje među državama članicama i osigurala bolja koordinacija na razini Unije radi osiguravanja pravilne i djelotvorne primjene schengenskih pravila u svim državama članicama, potrebno je djelovanje na razini Unije.

- **Proporcionalnost**

Članak 22. stavak 4. Uredbe Vijeća (EU) 2022/922 odraz je posebnih ovlasti Vijeća u pogledu uzajamne evaluacije provedbe politika Unije u području slobode, sigurnosti i pravde. S obzirom na to, ovaj Prijedlog provedbene odluke Vijeća proporcionalan je cilju koji se želi postići.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

nije primjenjivo

- **Savjetovanja s dionicima**

U skladu s člankom 30. stavkom 3. Uredbe Vijeća (EU) 2022/922 i člankom 8. Uredbe Vijeća (EU) br. 182/2011, izvješće o evaluaciji podnosi se Schengenskom odboru na *ex post* savjetovanje u roku od 14 dana nakon što Komisija donese izvješće o evaluaciji.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

nije primjenjivo

- **Procjena učinka**

nije primjenjivo

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

nije primjenjivo

- **Temeljna prava**

U postupku evaluacije uzeta je u obzir zaštita temeljnih prava u primjeni schengenske pravne stečevine.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

nije primjenjivo

5. DRUGI ELEMENTI

nije primjenjivo

2024/0207 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o utvrđivanju preporuka za korektivne mjere usmjerene na uklanjanje ozbiljnih nedostataka utvrđenih u schengenskoj evaluaciji iz 2024. o primjeni određenih odredaba schengenske pravne stečevine koje se odnose na temeljna prava u kontekstu upravljanja granicama i vraćanja u Mađarskoj

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2022/922 od 9. lipnja 2022. o uspostavi i funkcioniranju mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1053/2013[7], a posebno njezin članak 22. stavak 4.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Schengensko područje bez nadzora unutarnjih granica temelji se na djelotvornoj i učinkovitoj primjeni schengenske pravne stečevine u državama članicama. Ta pravna stečevina obuhvaća mjere u području vanjskih granica, kompenzacijske mjere za nepostojanje nadzora unutarnjih granica i pouzdan okvir za praćenje, čime se zajedno jača slobodno kretanje i jamči visoka razina sigurnosti, pravde i zaštite temeljnih prava, uključujući zaštitu osobnih podataka.

(2) U skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (b) Uredbe Vijeća (EU) 2022/922, kao i višegodišnjim programom evaluacije za razdoblje 2020. – 2024.[8] i godišnjim programom evaluacije za 2024.[9], evaluacijski tim stručnjaka iz Komisije i država članica proveo je periodičnu schengensku evaluaciju Mađarske uz potporu promatrača iz agencija i tijela EU-a[10]. Tom je evaluacijom provjeravana provedba schengenske pravne stečevine u Mađarskoj u području upravljanja granicama, vraćanja, viza, policijske suradnje, opsežnih informacijskih sustava (Schengenski informacijski sustav) i zaštite podataka. U schengenskim evaluacijama posebna se pozornost posvećuje i provjeri poštovanja temeljnih prava u primjeni schengenske pravne stečevine.

(3) Od posljednje evaluacije 2019. operativno okruženje u Mađarskoj znatno se promijenilo zbog promjena u migracijskim i sigurnosnim rizicima u regiji. Iako je migracijski pritisak na zapadnobalkanskoj ruti i dalje visok, pritisak na mađarsko-srpskoj granici smanjio se tijekom posljednjih mjeseci. Nadalje, ničim izazvan i

[7] SL L 160, 15.6.2022., str. 1.
[8] C(2019) 3692.
[9] C(2023) 5300.
[10] Frontex, Europol, eu-LISA, Agencija Europske unije za temeljna prava i Europski nadzornik za zaštitu podataka.

neopravdan agresivni rat Rusije protiv Ukrajine imao je dalekosežni utjecaj na Mađarsku i schengensko područje u cjelini, iziskujući veći oprez u pogledu europskog integriranog upravljanja granicama kako bi se ograničili sigurnosni rizici i zaštitio integritet schengenskog područja.

(4) U evaluaciji Schengena u Mađarskoj 2024. utvrđeni su ozbiljni nedostaci u primjeni određenih odredaba schengenske pravne stečevine koje se odnose na temeljna prava u kontekstu upravljanja granicama i vraćanja. Vijeće je o tome obaviješteno 4. srpnja 2024. Nacrt izvješća proslijeđen je mađarskim tijelima 11. srpnja 2024., a njihove su primjedbe zaprimljene 19. srpnja 2024. Dana 9. kolovoza 2024. Provedbenom odlukom Komisije C(2024) 9000 prihvaćeno je izvješće u kojem su utvrđeni ti ozbiljni nedostaci.

(5) Trebalo bi utvrditi preporuke za korektivne mjere, koje bi Mađarska trebala odmah poduzeti kako bi uklonila utvrđene ozbiljne nedostatke. S obzirom na prirodu nalaza, njihovu dugotrajnost i potrebu za brzim rješavanjem, svim se preporukama daje jednaka razina prioriteta.

(6) U skladu s člankom 22. stavkom 6. Uredbe (EU) 2022/922 Mađarska bi trebala izraditi akcijski plan za provedbu svih preporuka i uklanjanje ozbiljnih nedostataka utvrđenih u izvješću o evaluaciji u roku od mjesec dana od donošenja ove Odluke. Mađarska bi taj akcijski plan trebala dostaviti Komisiji i Vijeću radi preispitivanja njegove primjerenosti. Mađarska bi trebala izvješćivati Komisiju i Vijeće o provedbi svojeg akcijskog plana svaka dva mjeseca od datuma obavijesti o primitku preispitivanja akcijskog plana i sve dok Komisija ne bude smatrala da su sve preporuke u potpunosti provedene.

(7) U skladu s člankom 22. stavkom 7. Uredbe (EU) 2022/922 tim bi trebao provesti ponovni posjet radi provjere napretka u provedbi preporuka, koji bi se trebao organizirati najkasnije godinu dana od datuma evaluacije.

(8) Ove preporuke ne dovode u pitanje mjere koje bi Mađarska trebala poduzeti kako bi postupila u skladu s presudama Suda u predmetima C-808/18[11], C-823/21[12], C-123/22[13], koje Komisija prati u skladu s utvrđenim postupcima.

(9) Ova će Odluka biti proslijeđena Europskom parlamentu i parlamentima država članica.

PREPORUČUJE:

Mađarska bi trebala

1. prekinuti praksu udaljavanja državljana trećih zemalja koji su nezakonito ušli ili nezakonito borave u Mađarskoj, uključujući one koji su izrazili namjeru da zatraže međunarodnu zaštitu, u skladu s člancima 3. i 4. Uredbe (EU) 2016/399[14] i člankom 4. stavkom 4., člankom 5., člankom 6. stavkom 1., člankom 12. stavkom 1. i

[11] Presuda Suda od 17. prosinca 2020. u predmetu C-808/18, Europska komisija protiv Mađarske, ECLI:EU:C:2020:1029.

[12] Presuda Suda od 22. lipnja 2023. u predmetu C-823/21, Europska komisija/Mađarska, ECLI:EU:C:2023:504.

[13] Presuda Suda od 13. lipnja 2024. u predmetu C-123/22, Europska komisija/Mađarska, ECLI:EU:C:2024:493.

[14] Uredba (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama); SL L 77, 23.3.2016.

člankom 13. Direktive 2008/115[15] u vezi s člancima 18. i 47. Povelje EU-a o temeljnim pravima kako bi se osiguralo da državljani trećih zemalja koji traže međunarodnu zaštitu na državnom području, uključujući na granici, zaista mogu ostvariti pristup međunarodnoj zaštiti;

2. izmijeniti nacionalno pravo i upravnu praksu kako bi se nacionalnim tijelima dala zakonska ovlast da državljane trećih zemalja koji traže međunarodnu zaštitu upute nadležnim tijelima na mađarskom državnom području kako bi ispunila obveze iz članaka 3. i 4. Zakonika o schengenskim granicama u vezi s člankom 18. Povelje;

3. izmijeniti nacionalno zakonodavstvo i upravnu praksu kako bi se osiguralo da državljani trećih zemalja koji nisu uhićeni zbog nezakonitog prelaska granice, ali nezakonito borave na mađarskom državnom području i ispunjavaju uvjete za izdavanje odluke o vraćanju, dobiju odluku o vraćanju nakon pojedinačne procjene, u kojoj se među ostalim u obzir uzima i načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, u skladu s člankom 5., člankom 6. stavkom 1., člankom 12. stavkom 1. i člankom 13. Direktive 2008/115 u vezi s člankom 47. Povelje;

4. poduzeti potrebne mjere kako bi se osiguralo potpuno poštovanje načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja državljana trećih zemalja uhićenih na vanjskoj granici nakon nezakonitog prelaska, kako se zahtijeva člankom 4. stavkom 4. točkom (b) Direktive 2008/115 i člancima 3. i 4. Zakonika o schengenskim granicama u vezi s člancima 19. i 47. Povelje.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik

[15] Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom; SL L 348, 24.12.2008.